

Ліцэю Беларуска-Расійскага ўніверсітэта імя Л.Е. Маневіча - 20 год!

Гісторыя. Традыцыі. Дасягненні

Працоўны дзень тут пачынаецца з музыкі. Ды не якойсьці, а класічнай. А на перапынках увесь вучнёўскі калектыў пераўтвараецца ў заўзятых аматараў шашак і шахмат. А яшчэ, калі трапляеш сюды, нельга не адзначыць вялікую колькасць зеляніны і ўвогуле надзвычай утульную, дамашнюю атмасферу. Усё гэта - пра Ліцэй Беларуска-Расійскага ўніверсітэта імя Л.Е. Маневіча. Сёлета гэтая ўстанова адукацыі адзначае дваццацігоддзе з дня заснавання. Як ствараўся ліцэй? Чаго ўдалося дасягнуць за дваццаць год? І чым унікальная школа жыве сёння?

З любоўю да дзяцей

Напэўна, калі б у нас атрымалася завітаць у Ліцэй Беларуска-Расійскага ўніверсітэта раніцай, мы б дакладна вярнуліся ў школьныя гады. Прызнаемся шчыра, настальгія накрыла. Так тут усё лагодна, што міжволі задумваешся, напэўна, усё гэта

ж паралельна падпрацоўваў ва ўніверсітэце на кафедры фізікі. Надакучыла мне чыноўніцкая служба, зразумей, што хачу працаваць непасрэдна з дзецьмі. Якраз паступіла прапанова ўзначаліць унікальную для горада навучальную ўстанову. З расунасцю ўзяўся за справу і пачаў з нуля ствараць новую ўстанову адукацыі.

Сёння такі фармат, калі аднаму чалавеку даецца карт-бланш і гэты чалавек фактычна сам будзе школу сваёй мары, уявіць цяжка. Але тады, на пачатку двухтысячных, усё менавіта так і адбывалася. Яшчэ малады, але ўжо педагог з досведам, які і настаўніцкую практыку меў, і на кіруючых пасадах рознага ўзроўню паспеў папрацаваць, прымае выклік і ўключаецца ў вельмі цікавую авантуру.

- Зараз я б, напэўна, не рызыкнуў. А тады быў маладым. Лепш заўсёды будаваць штосьці новае, чым перабудоўваць старое. У будынку, які нам выдзеліла вобласць, да гэтага якія толькі ўстановы ні знаходзіліся! У маім кабінэце, напрыклад, была хімічная лабараторыя. Усё трэба было пераарабляць. Верасень набліжаецца. А ў нас нічога няма. Першыя дзяткі набралі - экзамены праводзілі ў сценах ўніверсітэта, бо свайго яшчэ нічога не было. Нашы першыя ліцэйскія дапамагалі будаваць. І ўсё хадзілі, у мяне запыталі: «Георгій Емяльянавіч, няўжо мы тут будзем вучыцца?». І я ім расказаў, як гэта ўсё будзе выглядаць, дзе які кабінет будзе знаходзіцца. А вакол тады былі толькі разваліны. І ўявіць

стваралася з вялікай любоўю да дзяцей і працуюць тут сапраўдныя педагогі. Сустрэўшыся з дырэктарам ліцэя **Георгіем Емяльянавічам Голяковым**, усваядомілі слухнасць сваіх разгав.

Ідэя стварэння ліцэя належыць былому рэктару БРУ Ігару Сяргеевічу Сазанаву, якая падтрымаў Віктар Іванавіч Шорыкаў, на той час старшыня гарадскога выканаўчага камітэта, - узгадвае Георгій Емяльянавіч. - У горадзе былі абласныя ліцэі, а вось менавіта гарадскога не існавала. А ажыццявіў іх мару я. Я тады займаў пасаду загадчыка аддзела адукацыі Ленінскага раёна. Тады

гэта ўсё было цяжка нават мне, наколькі ўжо я аптыміст.

Аднак, нягледзячы на сумненні і хваляванне, у дырэктара атрымалася падрыхтаваць ліцэй да адкрыцця. Хаця не абышлося без кур'ёзных выпадкаў, пра якія праз дваццаць год Георгій Емяльянавіч узгадвае з усмешкай.

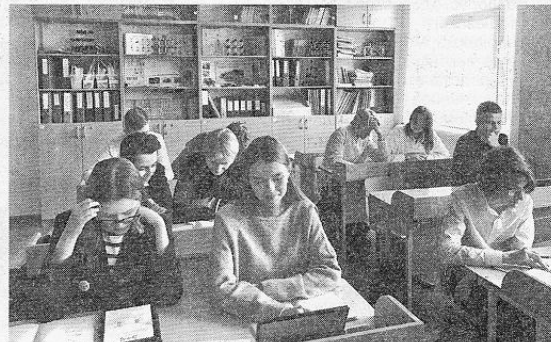
- Паверыў я, што ліцэй сапраўды будзе існаваць, што штосьці ў нас усё ж атрымаецца, толькі першага верасня 2003 года. Усю ноч мы рыхталіся, вешалі шторы, рабілі ўсё, каб гэта пабудова стала сапраўдным ліцэем. У мяне быў пусты кабінет. Да першага верасня я папрасіў у мэблявай краме, каб мне далі хаця б стол. Кажу, я пасля абавязкова вам за яго заплачу. І вось адкрываем ліцэй, прыйшоў мэр горада, правялі мерапрыемства і... людзі з крамы забралі стол назад. А ў мяне застаўся пусты пакой з адным вучнёўскім крэслам. Вось так і пачыналі.

Справа энтузіястаў

Пасля таго як паслухаеш гісторыю ўзнікнення ліцэя, яшчэ больш упэўніваешся ў тым, што правярнуць такую справу маглі толькі сапраўдныя энтузіясты, людзі з моцнай стваральнай энергіяй. Аднак таксама справядліва ўзнікае пытанне, ці не баяліся бацькі адпусціць сваіх дзяцей у новую навучальную ўстанову без рэпутацыі і гучнага імя? Бо на той час ужо існавалі абласныя ліцэі з моцнымі традыцыямі і вопытным педагогічным саствам.

- Я насамрэч не ведаю. Я быў настолькі упэўнены ў тым, што раблю! Адроз, калі ліцэй стварылі, прызначылі дырэктара - і ўсё: не было базы, не было педагогаў, не было вучняў. Я хадзіў па прадпрыемствах: на ліфтавы завод, на Строммашыну і выступіў перад калектывам: расказаў, што адкрываецца ліцэй, якія профілі ў ім плануюцца. Верагодна, я так упэўнена расказаў, што мяне паверылі. У першы год мы адкрывалі чатыры накірункі, трэба было набраць 96 вучняў. А зайў паступіла больш за 300. Атрымалася, што ў нас нават быў конкурс.

Напрыканцы сустрэчы запыталі ў Георгія Емяльянавіча,

як праз дваццаць год ён ацэньвае сваю працу. Ці атрымалася рэалізаваць задуманае?

- Калісьці даўно я працаваў дырэктарам звычайнай гарадской школы, а побач знаходзілася школа дапаможная, для дзяцей з асаблівасцямі развіцця. І школка гэтая была невялікая, усяго на 200 чалавек, утульная, з добрым абсталяваннем, з усімі ўмовамі. І вось я такі фармат навучальнай установы сабе і ўяўляў у якасці прыкладу. Мне, шчыра кажучы, ніколі не падабаліся вялікія школы, на паўтары тысячы дзяцей і больш. А яшчэ я лічу, што школа павінна дзяліцца па ўзросце. І старшакласнікі павін-

Яскравыя перамогі

Сёння Ліцэй Беларуска-Расійскага ўніверсітэта імя Маневіча - адна з лепшых навучальных устаноў для старшакласнікаў у Магілёве. Кожны год вучні ліцэя займаюць прызвыяныя месцы на ўсіх этапах рэспубліканскіх алімпіяд, асабліва славіцца школа астраноміі. Таксама выдатныя вынікі паказваюць ліцэйскія падчас выпускных экзаменаў і ўступнай кампаніі. У сярэднім 96% выпускнікоў становяцца студэнтамі вышэйшых навучальных устаноў, а нярэдка гэты паказчык дасягае абсалюту.

ны аб'ядноўвацца ў адной навучальнай установе, каб атрымліваць імпульс для развіцця. Таму ў мяне была мара стварыць невялікую навучальную ўстанову для старшакласнікаў, актыўных, разумных. І сачыць за іх развіццём. Дзеці, якія прыходзяць да нас вучыцца, імгненна становяцца самастойнымі, пачынаюць па-іншаму думаць. Сёння магу сказаць: марце, бо мары абавязкова здзяйсняюцца! У нас атрымалася з нуля стварыць унікальны ліцэй пры ўстанове вышэйшай адукацыі. Сёння такіх у краіне ўсёго пяць. У нас ёсць свае традыцыі, мы вучым дзяцей, развіваем іх здольнасці. І нават у такіх складаных часы ў нас усё яшчэ ёсць конкурс прыборы.

У шмат чым такія дасягненні - плён працы кваліфікаваных педагогаў, большасць з якіх ужо шмат год прафесійнага стажу прысвяцілі ліцэю. Кожны настаўнік, як адначасова Георгій Емяльянавіч, рызыкуют аматар, які калісьці не пабаяўся прыйсці ў новую ўстанову адукацыі. Усе педагогі ліцэя маюць вышэйшую кваліфікацыйную катэгорыю або з'яўляюцца наставнікамі-метадыстамі.

Таксама свой унёсак у гучную славу ліцэя зрабіла яго ўнікальнасць. Вучні маюць магчымасць наведваць Беларуска-Расійскі ўніверсітэт, атрымліваюць кансультацыі ад лепшых выкладчыкаў, карыстаюцца матэрыяльна-тэхнічнай базай ВНУ. І, канешне, знаёміцца з патэнцыйным месцам далейшага навучання.

Аднак таксама важным складнікам поспеху ліцэя з'яўляюцца юныя магіляўчане. Навучанне ў ліцэі вядзецца па трох накірунках: эканамічным, хіміка-біялагічным і фізіка-матэматычным. За дваццаць год вучнямі ліцэя былі самыя таленавітыя, самыя адораныя і здольныя дзеці нашага горада. І без іх сама задумка была б бессэнсоўнай.

Ліцэй Беларуска-Расійскага ўніверсітэта калісьці не меў нічога. Сёння ж за яго плячымя высокія дасягненні, яскравыя перамогі і моцныя традыцыі.

Алёна КУХАРАВА
Здымкі з архіва ліцэя